dr Izabela Klepacka-Dunajko
ORCID: 0000-0001-6541-1458

Monika Fersz
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

Wpływy podatków do budżetu państwa z działalności gospodarczej

https://doi.org/10.64158/xqk5gjyphq

Streszczenie: Opracowanie ma na celu analizę wpływów do budżetu państwa z podatku od towarów i usług oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Przedstawiono narzędzia wprowadzone przez Ministerstwo Finansów w celu uszczelnienia systemu podatkowego w Polsce, kiedy zostały wprowadzone i czym się charakteryzują. Opisano zmiany w podatku od osób fizycznych wprowadzone w 2022 roku. Pochylono się nad problematyką dotyczącą wyrejestrowanych działalności gospodarczych oraz ich wpływu na budżet państwa. Przenalizowano jak kształtowały się nowo zarejestrowane podmioty w różnych branżach oraz upadłości działalności gospodarczych w poszczególnych branżach. Przedstawiono zagadnienia dotyczące Produktu Krajowego Brutto w Polsce.

Słowa kluczowe: podatek dochodowy, działalność gospodarcza, budżet państwa

1. Wprowadzenie

Podatkiem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej[1]. W budżecie państwa, czyli planie finansowym uwzględnia się planowane dochody między innymi z podatków i wydatki państwa na następny rok budżetowy.

[1] Art. 6 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383).

Ustawa budżetowa jest najważniejszym aktem finansowym – planowane dochody i wydatki sięgają setek miliardów złotych, dlatego wymaga ona wielomiesięcznych przygotowań, negocjacji i wielostronnych uzgodnień. Budżet kraju tworzony jest w oparciu o rozmowy – propozycje poszczególnych resortów, które zgłaszają swoje potrzeby finansowe i wyliczeń Ministerstwa Finansów, które może najlepiej oszacować, jakimi pieniędzmi można będzie w ramach budżetu dysponować, przez co musi powstać spójny plan finansów państwa. Członkowie rządu uzgadniają, czy w danym roku jednym z priorytetów rządu będzie np. zapewnienie środków dla rodzin, tj. finansowanie Programu „Rodzina 800+", czy np. modernizacja armii i w związku z tym muszą się znaleźć duże pieniądze na nowe uzbrojenie. Gdy wspólne stanowisko zostaje uzgodnione i spodziewane wpływy do budżetu zostaną rozdysponowane pomiędzy poszczególne resorty, ustawa trafia do Sejmu, stamtąd do Senatu i na koniec do Prezydenta. Gdy ten ustawę podpisze, jest ona obligatoryjną wytyczną do realizacji wydatków budżetu państwa. W całej procedurze budżetowej można wyróżnić cztery fazy obejmujące etapy od opracowania projektu budżetu do uchwalenia ustawy, które najprościej zobrazować przypisując poszczególne etapy do danej pory roku.

Tabela 1. Etapy opracowywania budżetu państwa

WIOSNA	Zakończenie prac nad opracowaniem oraz publikacją rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projekt ustawy budżetowej – tzw. noty budżetowej (maj). Przygotowanie przez Ministra Finansów założeń projektu budżetu państwa i ich akceptacja przez członków Rady Ministrów (maj – czerwiec). Przekazanie Radzie Dialogu Społecznego wstępnej prognozy wybranych wskaźników makroekonomicznych (czerwiec). Opracowanie i przedłożenie Ministrowi Finansów przez dysponentów części budżetowych planów rzeczowych zadań do realizacji (czerwiec).
LATO	Ustalanie kwot limitów wydatków dla poszczególnych części budżetowych na rok (n+1) (lipiec). Przesłanie przez dysponentów szczegółowych planów budżetów w ramach części (zazwyczaj 21 dni od otrzymania pisma przekazującego wstępne kwoty wydatków). Opracowanie przez Ministerstwo Finansów wstępnego projektu budżetu państwa i przekazanie go Radzie Ministrów (sierpień). Przekazanie Radzie Dialogu Społecznego wstępnego projektu ustawy budżetowej do zaopiniowania (nie później niż 30 dni przed przedstawieniem rządowego projektu ustawy budżetowej Sejmowi RP). Uchwalenie ostatecznego, rządowego projektu ustawy budżetowej przez Radę Ministrów i przedłożenie go wraz z uzasadnieniem do Sejmu (do 30 września).

JESIEŃ	Pierwsze czytanie w Sejmie – prezentacja projektu ustawy budżetowej przez Ministra Finansów. Skierowanie projektu ustawy budżetowej do komisji branżowych. Drugie czytanie – zgłoszenie poprawek do projektu ustawy budżetowej rozpatrzonego przez Komisję Finansów Publicznych. Trzecie czytanie - uchwalenie ustawy budżetowej i przekazanie do dalszych prac w Senacie. Podjęcie uchwały przez Senat RP w sprawie ustawy budżetowej (20 dni od daty jej otrzymania). Rozpatrzenie przez Sejm poprawek senackich wraz z rekomendacją Komisji Finansów Publicznych.
ZIMA	Przesłanie ustawy budżetowej do podpisu Prezydentowi RP. Podpisanie przez Prezydenta ustawy budżetowej lub złożenie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności ustawy z Konstytucją (w ciągu 7 dni). Ogłoszenie podpisanej ustawy w Dzienniku Ustaw RP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.gov.pl.

Podatek od towarów i usług, potocznie nazywany podatkiem VAT jest daniną, która dotyczy zarówno sprzedawców, jak i nabywców, ponieważ jego wartość jest doliczana do wartości netto transakcji kupna-sprzedaży. Mechanizm rozliczenia podatku VAT-u powoduje, iż w rzeczywistości wysokość podatku jest przerzucona na konsumenta. Podatek ten jest wprowadzany po kolei na każdym etapie produkcji przez podmioty wnoszące wartość dodaną. Przedsiębiorca, rozliczając podatek, płaci zatem jego wysokość zależną od wartości netto sprzedaży. Co więcej, ma prawo odliczyć podatek VAT pod warunkiem, że wydatek, z którym podatek jest powiązany, ma związek z prowadzoną działalnością gospodarczą. Co do zasady podatek VAT powinien być niedostrzegalny ekonomicznie (neutralny) dla klienta, który jest ostatecznym konsumentem towarów lub usług. Podstawą prawną tego podatku jest Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. od towarów i usług – ustawa uchwalona przez Sejm RP regulująca sprawy związane z podatkiem od wartości dodanej.

Każdą osobę fizyczną osiągającą dochody obowiązuje podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT – ang. *Personal Income Tax*). Podatek ten zaliczany jest do grupy podatków bezpośrednich, w którym podmiotem opodatkowanym jest osoba fizyczna uzyskująca określone przychody[2]. Podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT) objęte są dochody osób fizycznych zarówno nieprowadzących działalności gospodarczej, jak i prowadzących działalność gospodarczą.

[2] https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/ [dostęp: 15.04.2024 r.].

Jeden z podstawowych mierników efektów pracy społeczeństwa danego kraju stosowany w rachunkach narodowych jest produkt krajowy brutto, który jest strumieniem nowych produktów w określonym czasie (zazwyczaj roku). Wielkość PKB może być liczona na trzy sposoby[3]:

1. jako wydatki na dobra i usługi podmiotów gospodarczych (gospodarstw domowych, przedsiębiorstw, państwa i cudzoziemców);
2. jako wielkość produkcji w różnych gałęziach gospodarki;
3. jako całkowity dochód rozumiany jako suma płac i zysków podmiotów wytwarzających PKB.

Wartość produktu krajowego brutto (PKB) może być liczona w cenach bieżących (PKB nominalny) lub w cenach stałych, czyli po uwzględnieniu zmian cen rynkowych w danym okresie (PKB realny)[4].

Produkt krajowy brutto to wskaźnik ekonomiczny, który odzwierciedla wielkość produkcji dóbr i usług w danym kraju w ciągu określonego czasu. PKB mierzy się w danym kraju, a jego wzrost wskazuje na rozwój gospodarczy. PKB stanowi podstawowy wskaźnik porównawczy między krajami, umożliwiający porównanie ich poziomu życia oraz potencjału ekonomicznego. Wzrost PKB może wynikać z różnych czynników, takich jak zwiększenie wydajności pracy, inwestycje lub rozwój nowych technologii. Mimo że PKB jest ważnym wskaźnikiem, nie uwzględnia on wielu czynników, takich jak np. jakość życia, równość społeczna czy wpływ na środowisko, dlatego nie powinien być jedynym kryterium oceny kondycji gospodarczej kraju.

W ciągu ostatnich lat wartość PKB Polski systematycznie rośnie. Wzrost ten jest wynikiem m.in. stabilnej sytuacji politycznej, rozwijającego się sektora usługowego, rosnącej liczby turystów oraz inwestycji w infrastrukturę. Wysoka wartość PKB jest pozytywnym sygnałem dla przyszłego rozwoju PKB Polski, jednakże rozwój gospodarczy powinien być równoważony z rozwojem społecznym i środowiskowym, aby osiągnąć zrównoważony wzrost. PKB może być mierzony jako nominalny PKB, czyli bez uwzględnienia inflacji, lub jako PKB realny, uwzględniający inflację.

Nominalny PKB może dawać mylne wrażenie o rzeczywistej kondycji gospodarki, ponieważ wzrost wartości PKB może być wynikiem wzro-

[3] https://pl.wikipedia.org/wiki/Produkt_krajowy_brutto [dostęp: 15.04.2024 r.].
[4] https://stat.gov.pl/wyszukiwarka/?query=tag:produkt+krajowy+brutto+pkb [dostępu: 10.04.2024r.].

stu cen, a nie zwiększenia ilości wytworzonych towarów i usług. Dlatego ważniejszym wskaźnikiem jest realny PKB, który oznacza wzrost PKB i gospodarczy kraju.

PKB jest jednym z najważniejszych wskaźników, na podstawie którego oceniana jest kondycja gospodarcza kraju oraz jego potencjał rozwojowy. Wysoki PKB jest pożądany, jednak jego wzrost nie zawsze oznacza lepszą jakość życia dla obywateli. Warto też pamiętać, że PKB nie uwzględnia wielu czynników, takich jak np. jakość środowiska czy równość społeczna. W związku z powyższym nominalny i realny PKB są ważnymi pojęciami, które pozwalają ocenić rzeczywisty stan gospodarki kraju. Warto jednak pamiętać, że PKB to tylko jeden z wielu wskaźników i nie powinien być jedynym kryterium oceny kondycji gospodarczej kraju.

2. Metody badawcze

Celem pracy była analiza wpływów do budżetu państwa z podatku PIT oraz podatku VAT w latach 2013-2022, a także rozwoju podmiotów gospodarczych w Polsce. Analizy w celu realizacji celu wykorzystano metodę badania dokumentów i metodę monograficzną na podstawie danych statycznych dostępnych na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego. Analizie poddano wpływy do budżetu państwa zarówno z podatku dochodowego od osób fizycznych, a także podatku od towarów i usług.

3. Wyniki

Analizę wpływów do budżetu państwa z podatku PIT oraz podatku VAT w latach 2013-2022 dokonano na podstawie danych, które dostępne na stronie Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak przedstawia wykres 1. wpływy do budżetu państwa z podatku VAT z roku na rok są coraz wyższe. Znaczny wzrost wpływów w porównaniu rok do roku nastąpił w latach 2017, 2018, 2021, 2022. Niewątpliwie mają na to wpływ działania uszczelniające system składające się na wzrost dochodów z VAT. W tabeli 2 przedstawiono działania podjęte przez ministerstwo w celu usprawniania systemu podatkowego.

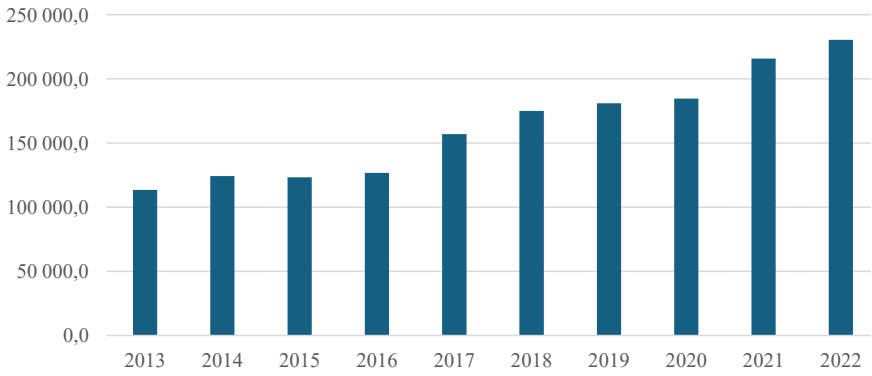

Wykres 1. Wpływy do budżetu z podatku VAT do państwa w latach 2013-2022 (mld zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie danych makroekonomicznych dostępnych na stronie GUS.

Tabela 2. Działania usprawniające system podatkowy

Mechanizm podzielonej płatności (MPP)	Zapewnia ochronę uczciwych podatników przed konsekwencjami nieświadomego wplątania w proceder wyłudzania VAT. W MPP płatność faktury VAT za nabyty towar lub usługę może być dzielona na dwa strumienie: zapłata przez nabywcę odpowiadająca całości lub części wartości sprzedaży netto, która trafia na rachunek rozliczeniowy dostawcy oraz zapłata kwoty, która odpowiada całości lub części kwoty podatku od towarów i usług, jest płacona na specjalne konto dostawcy – rachunek VAT. Wprowadzone zostało w listopadzie 2019 r. MPP jest obowiązkowy dla faktur powyżej 15 tys. zł brutto, które dotyczą tzw. towarów i usług wrażliwych.
Wykaz podatników VAT	Zwiększa bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Możesz sprawdzić swojego kontrahenta w elektronicznej bezpłatnej bazie. Wykaz zawiera dane podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT. Jest aktualizowany w każdy dzień umożliwia wymianę informacji między systemami bankowymi i administracją skarbową. Jest wykorzystywany do analiz finansowych i pozwala na identyfikację przepływów typowych dla wyłudzeń skarbowych. Daje KAS możliwość reakcji na podejrzane transakcje w czasie rzeczywistym. Umożliwia m.in. analizowanie ryzyka wykorzystywania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do: popełniania przestępstw skarbowych, wyłudzania zwrotu VAT, lub wystawiania tzw. pustych faktur. Został wprowadzony we wrześniu 2019 roku.

Elektroniczne raportowanie JPK VAT	Zbiór danych z informacjami o operacjach gospodarczych za dany okres. Dzięki analizie danych z plików kontrole trwają krócej, są mniej uciążliwe oraz kosztują mniej. System JPK_VAT zautomatyzował czynności sprawdzające. Dzięki niemu KAS szybko reaguje na nieprawidłowości i próby oszustw podatkowych. Algorytmy automatycznie wyłapują fikcyjne transakcje, które przeprowadzają najczęściej tzw. firmy słupy. Administracja skarbowa dzięki JPK_VAT może skutecznie wykrywać oszustwa w podatku VAT, ograniczać nieuczciwą konkurencję i chronić interesy rzetelnych podatników. Wprowadzony w lipcu 2016 r. raportowanie jest obowiązkowe dla dużych firm. Od stycznia 2018 r. JPK_VAT wysyła już każda firma, która jest podatnikiem VAT. Od października 2020 r. zamiast oddzielnych deklaracji VAT i plików JPK VAT, podatnicy składają jeden plik – JPK VAT z deklaracją.
System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (STIR)	Umożliwia wymianę informacji między systemami bankowymi i administracją skarbową. Jest wykorzystywany do analiz finansowych, pozwala na identyfikację przepływów typowych dla wyłudzeń skarbowych. Daje KAS możliwość reakcji na podejrzane transakcje w czasie rzeczywistym. Umożliwia m.in. analizowanie ryzyka wykorzystywania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do: popełniania przestępstw skarbowych, wyłudzania zwrotu VAT, lub wystawiania tzw. pustych faktur. Wprowadzony w styczniu 2018 roku.
Kasy online, kasy w postaci oprogramowania, e-paragon	Wprowadzenie kas on-line i kas wirtualnych nie tylko ograniczają szarą strefę, ale również utrudniają pranie brudnych pieniędzy. Kasy fiskalne umożliwiają zdalne monitorowanie ewidencjonowania sprzedaży przez podatników. Pozwalają na skuteczną i efektywną kontrolę w celu ograniczenia luki podatkowej. Wprowadzono w maju 2019 roku.
Krajowy System e-Faktur (KSeF).	Obecnie e-faktura działa jako jedna z dopuszczonych form dokumentowania sprzedaży, obok faktur papierowych i faktur elektronicznych. E-faktura będzie powszechnym systemem rozliczania w obrocie gospodarczym. Projekt w znaczący sposób ułatwi przedsiębiorcom prowadzenie biznesu. KSeF wprowadzono w styczniu 2022 r. Obowiązek e-fakturowania wejdzie w życie od 1 lutego 2026 r. będzie obowiązkowy dla dużych podmiotów, których sprzedaż przekroczyła 200 mln zł w roku podatkowym. Pozostali podatnicy zobowiązani będą do stosowania KSeF od 1 kwietnia 2026 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://www.podatki.gov.pl/skad-miliardy-do-budzetu/.

Na wykresie 2 przedstawiono dane dotyczące wpływów z podatku dochodowego w latach 2013-2022. W 2020 roku wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych spadły w porównaniu do roku 2019. Mogło to być spowodowane pandemią koronawirusa, która spowodowała kryzys gospodarczy na całym świecie. Wprowadzony lockdown w Polsce, obostrzenia wprowadzone przez polski rząd przyczyniły się do tak

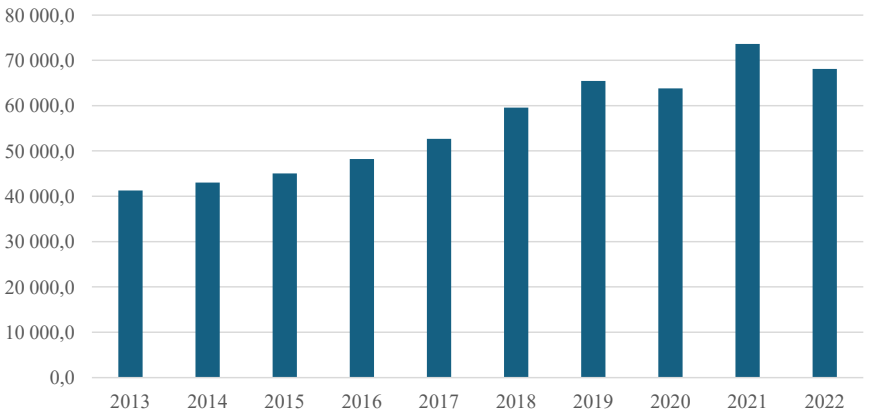

Wykres 2. Wpływy do budżetu państwa z podatku PIT w mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników makroekonomicznych dostępnych na stronie internetowej GUS.

znacznego spadku wpływów do budżetu państwa. W 2021 roku wpływy z PIT zwiększyły się w porównaniu do roku 2020. Obostrzenia nie były już tak dotkliwe dla krajowej gospodarki. W 2022 roku ponownie nastąpił spadek wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych. Do tak znacznego spadku wpływów z PIT niewątpliwie przyczyniły się zmiany legislacyjne wprowadzone w 2022 roku[5]:

- **obniżenie stawki podatku** z 17% (stawka podatku obowiązująca w 2021 roku) do stawki 12% - stawka obowiązująca od 1 lipca 2022 r. Wyższa kwota podatku wpłacanego / pobieranego przez płatnika od 1.01.2022 r. do 31.06.2021 r. była rozliczana w zeznaniu rocznym za 2022 r.; wyższe kwoty nadpłaconego podatku w pierwszym półroczu 2022 r. powodowały wyższe zwroty podatku w rozliczeniu rocznym za rok podatkowy 2022[6];
- **zwiększenie pierwszego progu podatkowego** do kwoty 120.000 zł podstawy opodatkowania; dopiero po przekroczeniu tej kwoty naliczany był podatek w kwocie 32%; w 2021 r. pierwszy próg podatkowy ustalony był do kwoty 85.528 zł;

[5] http://www.podatki.gov.pl [dostęp: 10.04.2024 r.].

[6] Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1265).

- **możliwość zmiany formy opodatkowania** w trakcie roku podatkowego w związku z obniżeniem stawki podatku PIT w trakcie roku do 12% dla podatników, którzy swoje dochody opodatkowane mieli podatkiem liniowym, a także przychody opodatkowane zryczałtowanym podatkiem dochodowym;
- **podwyższenie kwoty wolnej od podatku** w wysokości 30.000 zł dochodu w 2022 r. w 2021 roku kwota wolna od podatku wynosiła 8.000 zł[7];
- **wprowadzono nowe ulgi:**
  - ulga dla rodzin 4+ ulga polegająca na zwolnieniu z podatku przychodów do kwoty 85.525 zł dla rodzin posiadających czworo lub więcej dzieci[8];
  - ulga dla pracujących seniorów ulga polegająca na zwolnieniu z podatku przychodów do kwoty 85.525 zł osób, które nabyły mimo nabycia prawa do świadczeń emerytalnych, nie pobierają ich i są aktywni zawodowo[9];
  - ulga na zabytki - ulga na zabytki udostępniona została podatnikom, którzy dokonują rozliczeń podatku dochodowego od osób fizycznych; do końca 2022 roku przewiduje ona możliwość dodatkowego odliczenia wydatków, które zostały poniesione na odpłatne nabycie zabytku, fundusz remontowy czy różnego rodzaju prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane; natomiast od 1 stycznia 2023 roku w związku z nowelizacją ustawy o PIT przepisy w tym zakresie zostały zmienione i tym samym z ulgi na zabytki nie można skorzystać w stosunku do wydatków na odpłatne nabycie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków, a udziały we własności takiego zabytku nie stanowią podstawy dla pomniejszenia dochodu do opodatkowania. Wynika to z uchylenia pkt 3 w art. 26hb ust. 1 ustawy PIT;

[7] Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1265).

[8] Art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805).

[9] Art. 21 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805).

- ulga na powrót – dla podatników, którzy przez minimum trzy lata mieszkali i pracowali za granicą, mogą skorzystać z PIT-0 ulgi na powrót; przez cztery lata od powrotu do kraju, takie osoby mogą nie płacić PIT; dotyczy osób, które zamieszkały w Polsce po 31 grudnia 2021 r.; objęte są nią niektóre przychody podatnika (np. z pracy na etacie) do wysokości 85 528 zł w roku podatkowym[10].

Niewątpliwie zmiany przepisów podatkowych wprowadzonych w 2022 r. wpłynęły na uzyskiwanie większych zwrotów z podatku PIT w rozliczeniach rocznych za rok podatkowy 2022 w porównaniu do roku 2021. Większe zwroty podatków spowodowały spadek wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych do budżetu państwa. Przyczyną spadku wpływów z podatku PIT w 2022 roku była również wysoka liczba zawieszonych i zamkniętych działalności gospodarczych.

W związku z tempem wprowadzanych zmian legislacyjnych oraz rosnących kosztów działalności gospodarczych coraz więcej działalności gospodarczych jest zawieszanych bądź zamykanych. Po raz pierwszy od co najmniej 2016 r. liczba wykreślonych i zawieszonych podmiotów gospodarczych na polskim rynku przekroczyła liczbę nowo zarejestrowanych. To efekt Polskiego Ładu oraz drastycznego pogorszenia się warunków działania. Rok 2022 okazał się rekordowy pod względem liczby zawieszonych i wyrejestrowanych działalności gospodarczych. Biznes zakończyło lub czasowo wstrzymało ponad 418 tys. podmiotów, o 41 proc. więcej niż rok wcześniej - wynika z analizy *Dun & Bradstreet*. Objęła ona siedem ostatnich lat. Miniony rok był pod tym względem najgorszy. Rejestracji nowych działalności było najwięcej od 2018 r., ale w sumie nastąpił spadek liczby podmiotów gospodarczych rzędu 50 tys. W poprzednich latach liczba działalności systematycznie się zwiększała. Spadek ilości działalności gospodarczych to efekt dwóch lat pandemii, kolejno występujących po sobie lockdownów oraz inflacji i rosnących kosztów własnych, co uderza szczególnie mocno szczególnie w mikro przedsiębiorstwa[11]. Dodatkowym obciążeniem stały się rosnące koszty

[10] Art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z 26 lipca 1991 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805).

[11] https://www.dnb.com/pl-pl/ [dostęp: 10.04.2024 r.].

pracowników wynikające z rosnącego minimalnego wynagrodzenia, co za tym idzie również rosnących kosztów ZUS.

Na rysunku 3 przedstawiono kwotę wolną pod podatku w latach 2018 – 2022. W 2022 r. nastąpił znaczny wzrost kwoty zwolnionej z podatku dochodowego od osób fizycznych. Wzrost ten również miał wpływ na zmniejszenie wpływów do budżetu państwa z podatku PIT.

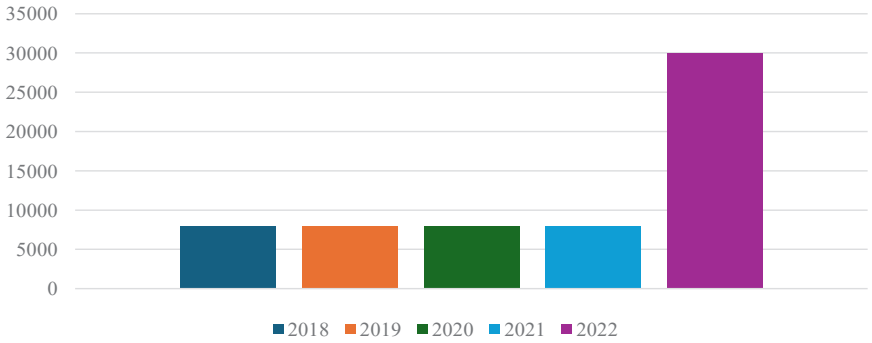

Wykres 3. Kwota wolna od podatku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2022 roku nastąpiło znaczne podwyższenie kwoty wolnej od podatku, co oznacza, iż podatnicy, którzy nie osiągnęli w roku podatkowym 2022 przychodu w kwocie łącznej 30 000 zł byli zwolnieni z podatku.

Wykres 4 przedstawia kwoty brutto najniższego wynagrodzenia obowiązującego w latach 2018 – 2023. Z roku na rok najniższe wynagrodze-

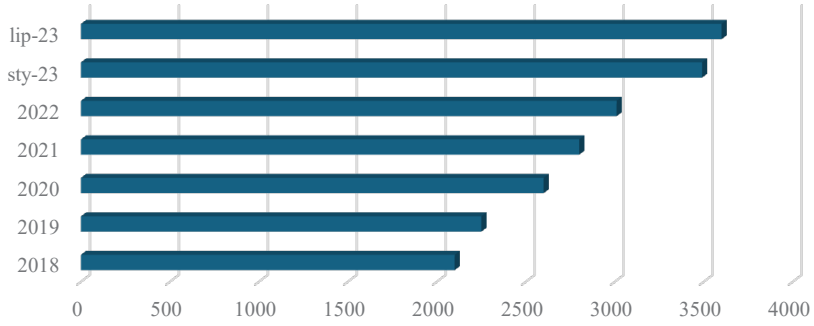

Wykres 4. Kwota najniższego wynagrodzenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

nie rośnie. W 2023 roku dwukrotnie podwyższano kwotę najniższego wynagrodzenia.

Wykres 5 przedstawia nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarcze w latach 2003 - 2022 w poszczególnych sektorach gospodarki. Najwyższy wzrost nowo zarejestrowanych podmiotów go-

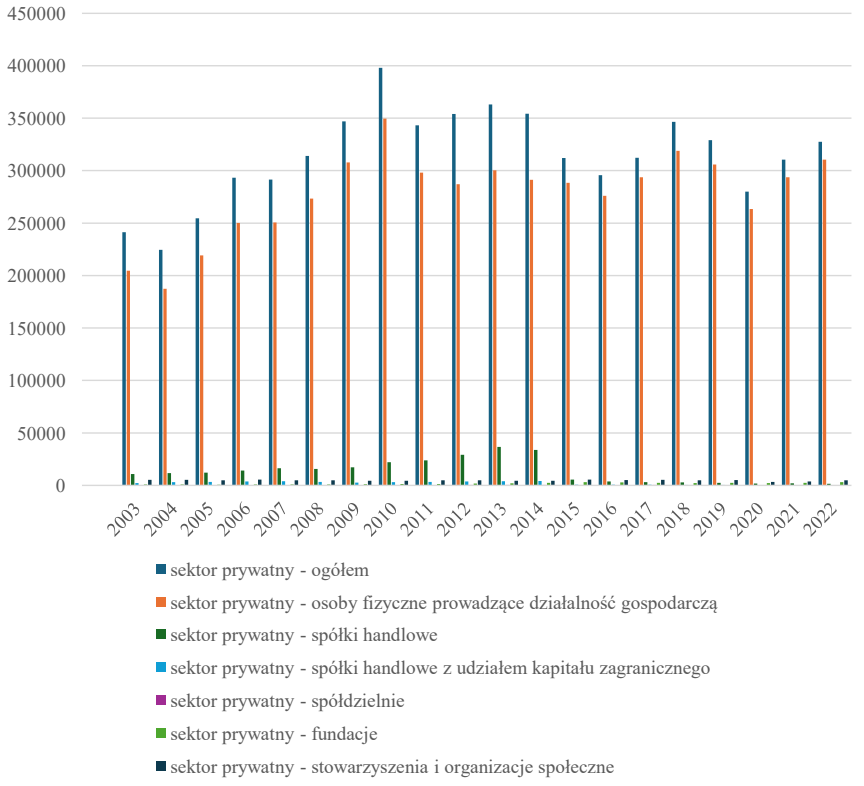

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze w latach 2003-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

spodarczych w badanym okresie odnotowano w 2010 r., a najniższy w 2004 r. stosunkowo mało nowych podmiotów zarejestrowano w rejestrze REGON w 2020 roku. Pandemia, lockdown mogły przyczynić się do tego, że przedsiębiorcy obawiali się rejestrować nowe działalności gospodarcze.

Jak wynika z wykresu nr 6 najmniej zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON było w latach 2003, 2004. W późniejszych latach odnotowano wzrost nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, aż do roku 2020, w którym znacznie spadła liczba tych podmiotów. Mogło to być spowodowane rozpoczęciem pandemii koronawirusa w Polsce, a także nowymi zmianami legislacyjnymi dotyczącymi podatków, a także rosnącymi kosztami związanymi z zatrudnianiem pracowników, w związku z rosnącą kwotą najniższego wynagrodzenia.

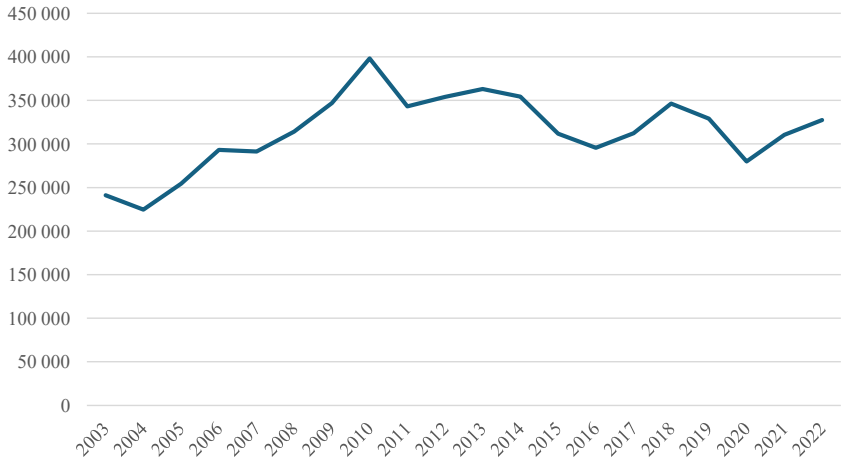

Wykres 6. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sektorze prywatnym w latach 2003-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 7 przedstawia liczbę rejestracji przedsiębiorstw w poszczególnych branżach w latach 2019 -2021. Najmniej rejestracji zanotowanych w 2020 roku. Mimo spadku ilości rejestracji nowych podmiotów gospodarczych budownictwo jest branżą, w której najliczniej rejestrowane były nowe podmioty. Równie dużą popularnością cieszyły się usługi. Większość działalności usługowych nie wiąże się z dużymi nakładami finansowymi (np. na środki trwałe, koszty wynajmu). Najmniej nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zanotowano w branży gastronomii i zakwaterowania. W 2020 r. było to spowodowane *lock-downem*, licznymi obostrzeniami i czasowym zakazem funkcjonowania branży gastronomicznej, jak i turystycznej.

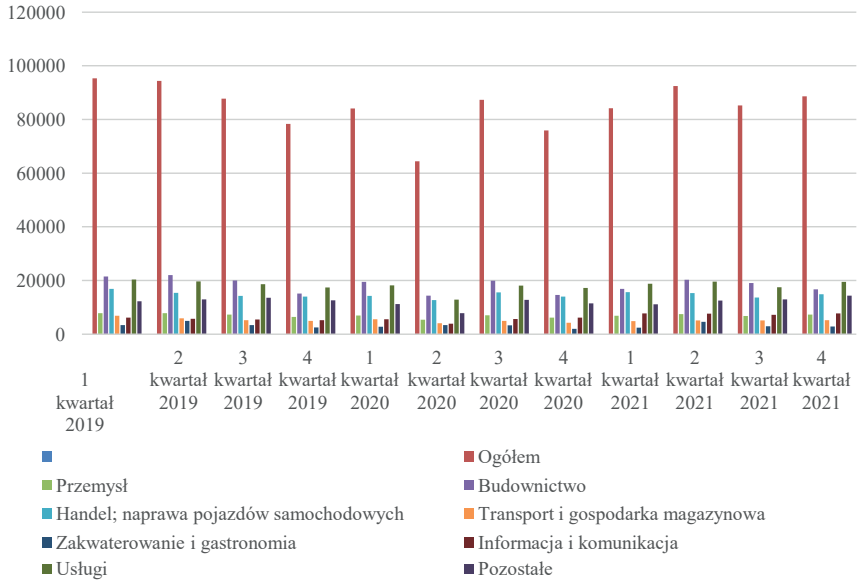

Wykres 7. Liczba rejestracji przedsiębiorstw w poszczególnych branżach w latach 2019 -2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

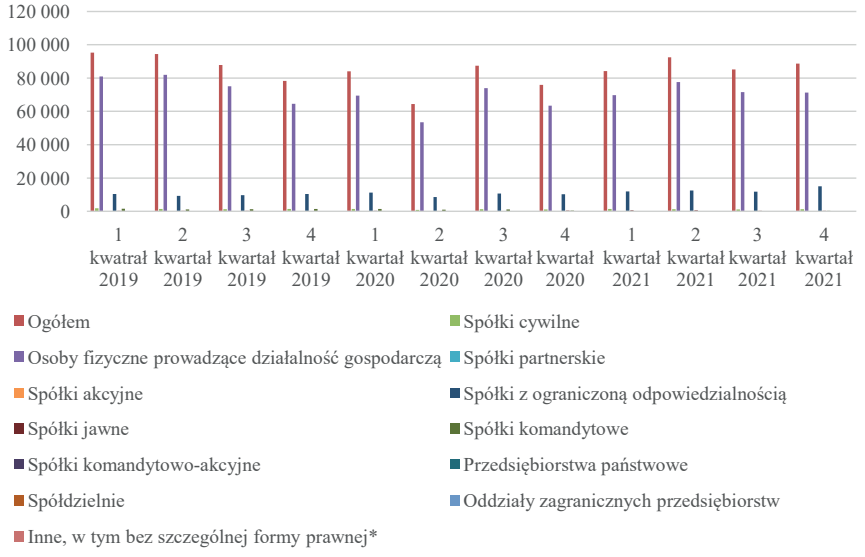

Wykres 8. Liczba rejestracji przedsiębiorstw wg form prawnych w latach 2019 - 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

Na wykresie 8 przedstawiono liczbę rejestracji przedsiębiorstw wg form prawnych. Największym zainteresowaniem cieszyły się rejestrowane przez osoby fizyczne działalności gospodarcze i prawne.

Wykres 9 ilustruje wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej z rejestru REGON w latach 2019 -2022. Najwięcej wyrejestrowań dokonano przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na drugim miejscu co do wyrejestrowanych działalności są spółki handlowe, a następnie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane z rejestru REGON w latach 2019 -2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

Na wykresie 10 przedstawiono liczbę upadłości przedsiębiorstw w latach 2019 – 2021 w poszczególnych branżach. Najwięcej upadłości w latach 2019 - 2022 ogłoszono branży przemysłowej, a także w handlu. Informatyka i komunikacja, jak również także transport i gospodarka magazynowa to branżę, w których było najmniej upadłości w tych latach.

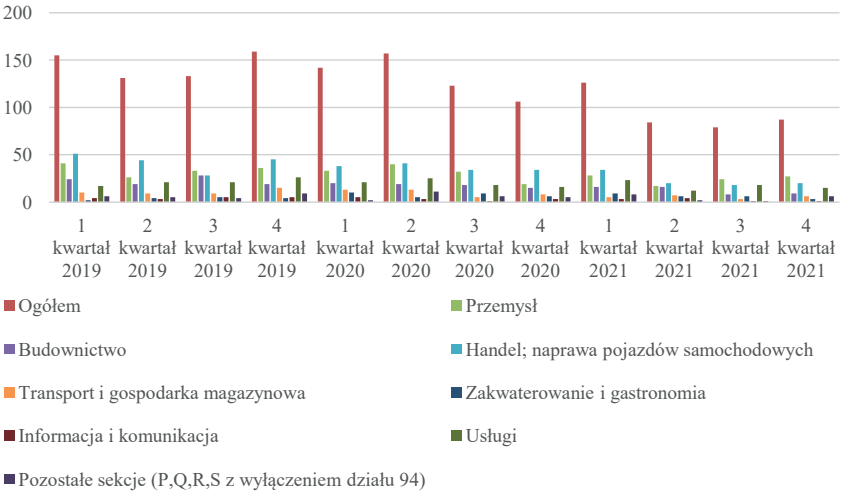

Wykres 10. Liczba upadłości przedsiębiorstw w poszczególnych branżach w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 11. Liczba upadłości przedsiębiorstw wg form prawnych w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Podsumowanie

Rok 2020 był niezwykle ciężki dla polskiej gospodarki narodowej. Pandemia, wiele zmian przepisów podatkowych, rosnące koszty utrzymania pracowników, rosnące koszty źródeł energii. Wcześniej takie wahania w gospodarce miało miejsce w latach 2003-2004. Jednak dane w kolejnych latach napawają optymizmem. Mimo rosnących kosztów liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych rośnie. Z roku na rok rośnie także PKB, co wskazuje na stale zwiększanie wydajności pracy w kraju, a także rozwój krajowych inwestycji oraz nowych technologii. Pomimo wielu przeciwności kondycja gospodarcza Polski cały czas rośnie. A narzędzia wprowadzane przez Ministerstwo Finansów przyczyniają się do wzrostu wpływów z podatku VAT. Dzięki czemu Polska umacnia swoją pozycję na arenie międzynarodowej.

Bibliografia

Ustawa Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383)

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805)

Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 361)

Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1265)

http://www.podatki.gov.pl.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Produkt_krajowy_brutto.

https://stat.gov.pl/wyszukiwarka/?query=tag:produkt+krajowy+brutto+pkb.

https://www.dnb.com/pl-pl/.

https://www.podatki.gov.pl/pit/abc-pit/.

TAX REVENUES TO THE STATE BUDGET FROM ECONOMIC ACTIVITY

Abstract: The article aimed to analyze state budget revenues from value added tax and personal income tax . The tools introduced by the Ministry of Finance

to seal the tax system in Poland were presented, when they were introduced and that they are characterized by. Changes to the personal income tax introduced in 2022 were decribed. The issue of deregistered business activities and their impact on the state budget was leaned on. It was analyzed how the newly registered entities in various industries and the bankruptcy of business activities in various industries evolved. Issues concering the Product of Gross Domestic Product in Poland were presented.

Keywords: Income tax, business, state budget